

बदलत्या संदर्भात बालसाहित्याची दिशा आनी बालवाचकांची अपेक्षा

प्रकाश पर्वेकार

गोवा कोंकणी अकादेमी फाटलीं साबार वर्सां कोंकणी साहित्य फुलचें फळचें म्हण सातत्यान जाणीवपूर्वक यत्न करीत आसा. बालसाहित्याचें मळ तितलेच तांकीन समृद्ध जावचें हो तिचो हावेस बालमनाक सूख-थंडाय दिवपी आसा. कोंकणीत संख्यात्मक आनी दर्जात्मक - दोनूय नदरांनी बालसाहित्य तयार जावचें म्हूण आयज मेरेन साबार व्यक्ती आनी प्रकाशन संस्थांनी यत्न केल्यात. हातूंतले चडशे यत्न फळादीक जाल्यात तर कांय फळ घरचे पयलींच तांचे कण झडून गेल्यात.

बाल साहित्याची बुन्याद घट जातली तेन्नाच अभिजात साहित्याची शंबर मजली इमारत सगळे तरेचे धोके पयस जावन, घट पांय रोंबून उबी रावतली. कारण, आयचो 'बाल' हेंच फुडाराचें 'बळ'. विविध तरेचें बाल साहित्य रचून आमी ह्या बालवाचकांक सक्षम केल्यार ते मना-काळजान घटमूट जावंक पावतले, तांच्या आंगांत आत्मबळ येवंक पावतलें. आदल्या काळार म्हातारी आजी आपल्या नातरांक ओडलायण्यो काणयो सांगताली. ह्या काणयांतल्यान ती त्या भुरग्यांक सरभोंवतणच्या परिसराची वळख करून दिताली. साहस काणयो सांगून तांकां शौर्याचो दिश्टावो घडयताली. निती काणयो सांगून सत्य आनी उंचेले आदर्श घालून दिताली.

बालसाहित्य हें काळखा कडल्यान उजवाडा कडेन वचपाचें एक बरें माध्यम. भुरगीं अजाण आसतात. तांचें मन एकाद्रे निर्मळ झरी वरी एका सारकें झुळझुळत आसता. तांच्या मनांत दुस्मानकायेचें कोंड आसना. तातूंत तळाक बुडिल्ली कपटनिती नासता. भुरगीं निरागस भावनेन जियेतात. ह्या तांच्या निरागस मनाचेर सरभोंवतणच्या वाटारांतल्यान एका सारके आघात जायत आसतात. मनाचेरु आनी शरिराचेर जाल्ल्या आघातांनी तीं मना काळजान दुर्बळ जातात. अश्या वेळार बालसाहित्य तांकां जिणेची वाट दाखयता. तांचें मन रंजीत करता. तांकां एका वेगळ्या विश्वांत व्हरून पावयता. हें साहित्य तांकां मातृप्रेम, राष्ट्रप्रेम, इश्टप्रेम सारकेलीं मुल्यां शिकयता. तांचे मुखार जीवनांतले उंचेले आदर्श घालून दिता. हांगा तांकां नकळत जीवन उपेगी शिक्षण मेळटा. तांचे भितर स्वाभिमान आनी आत्मसन्मान जागो जाता, आनी अचळय तांच्या काळजांत आशेचें किरण किल्लता...

बालसाहित्यांतल्यान भुरग्यांक जीवनदृश्टी आनी विज्ञानदृश्टी मेळटा. ह्याच उद्देशान संवसारांतलें

बालसाहित्य रचलां. पंचतंत्र, वेताळपंचविशी, हितोपदेश, कथासरित्सागर, रामायण, महाभारत, अरेबियन नायट्स आनी हेर साहित्यान बालमनाक आकांताची पौश्टीक खावड दिल्या.

कोंकणी लोकवेदांत आशिल्ल्या साबार लोककाणयांनी आनी गितांनी बालमनाक खोस दिल्या. गोंय मुक्तताये उपरांत हेर साहित्या वांगडाच आमकां बालसाहित्याची निर्मणी जाल्ली पळोवंक मेळटा. पूण हे निर्मणे फाटल्यान एक निश्चीत अशी दिका आशिल्ली व्हय? आमी आमचे आमकांच विचारून पळोवपाचो आयज वेळ आयला. कोंकणीत बालसाहित्य फुलचें फळचें हो हावेस मुळाक सगळ्यांचोच आशिल्लो आनी आसा. पूण ह्या हावेसाक मूर्तरूप दिवचे खातीर आमचे कडल्यान फावो ते यत्न फावो त्या प्रमाणांत जाल्यात व्हय? हेंय तपासून पळोवपाची गरज आसा.

बालवाचकांची अपेक्षा

भुरगीं नवें जाणून घेवपाचो सतत यत्न करीत आसतात. तांकां सपनांतलें जग आवडटा. ताका साहस आनी शौर्य कथा आवडटात. हें सगळें तांकां पुस्तकांनी मेळ्ळें जाल्यार तीं पुस्तकांनी रमून वतात. जेवन खाण विसरून पुस्तकांतल्या जगांत वावुरतात. हें सगळें खरें आसलें तरी आयच्या युगांत भुरग्यांक वाचपाक कितें आवडटा? तांची अभिरुची बदल्ल्या काय तशीच आसा? ह्या प्रस्नांच्यो जापो लेखकांनी आनी प्रकाशकांनी एकठांय बसून सोदप गरजेचें. आयज काळ बदलिल्ल्यान नव्या जाणविकायांची आनी संकल्पनांची एका सारकी भर पडत आसा.

गोंयचीं भुरगीं कोंकणी भाशेंतल्या साहित्या भायर इंग्लीश, मराठी आनी हिन्दी साहित्य वाचतात. कोंकणी बालसाहित्याची दिशा थारायतना हिवूय गजाल आमी मतींत धरची पडटली. कारण हेर भासांनी निर्माण जावपी बालसाहित्य बारीकसाणेन नियाळ्ळे उपरांतूच विशयांचे नदरेन आनी दर्जाचे नदरेन आमी खंय आसात हाचीं आमकां जाणीव जावंक पावतली.

कोंकणी बालसाहित्याच्या संदर्भात बाल वाचकांची अपेक्षा कितें हें जाणून घेवपाक हांवें कांय भुरग्यांच्यो मुलाखती घेतल्यो. ह्या भुरग्यां मदीं म्हाका चार गट मेळ्ळे. पयलो, पुस्तकां न वाचपी. दुसरो, फकत कोंकणी पुस्तकां वाचपी. तिसरो, कोंकणी आनी हेर भासांतलीं पुस्तकां

वाचपी, आनी प्रवचो), कोंकणी होटून हेर भासांतलीं पुस्तकां वाचपी.

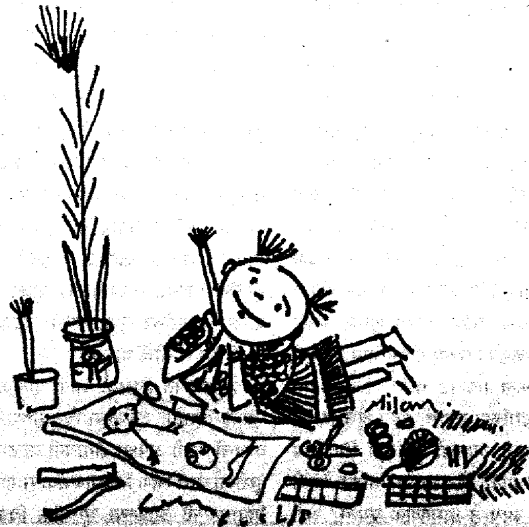
हातूंतल्या तिसऱ्या गटांतल्या भुरग्यांचें मत खूब म्हत्वाचें अशें म्हळां दिसता. तांच्या मता प्रमाण, कोंकणींत फकत काणयो आनी कविताच आसात. ह्यो काणयो बऱ्यो आसतात पूण पुस्तकांतलीं चित्रां आकर्शक आसनात. ताका लागून तीं वाचन दिसनात. हें तांचें मत तशें पळोवंक गेल्यार बरोबर आसा. कोंकणी पुस्तकांत उतरां चड आनी चित्रां कमी अशें चित्र दिसता. तें शिशू वर्गांतल्या भुरग्यां खातीर पुस्तकां निर्माण करतना बदलूंक जाय. कोंकणींत बालनवलिका भोव उण्यो आसात. काणयो रोखडयोच वाचून सोंपतात. वाचनाची गोडी लागिल्ल्या भुरग्यांक दीर्घ काणयो वाचूंक आवडटात. कोंकणींत अशे तरेच्यो काणयो नात म्हणटकच आमी दुसऱ्यां भासांतलीं पुस्तकां वाचतात.

कांय जाणांच्या मतान सामान्यज्ञान, विज्ञान ह्या विशयांचेर कोंकणींत पुस्तकां नात. आमकां कार्यक्रमांनी भाशणां करचे खातीर तशेंच Assignment तयार करचे खातीर चरित्रांचीं वा हेर विशयांतलीं पुस्तकां संदर्भ म्हण लागतात. तीं कोंकणींत उपलब्ध नात. बालवाचकांचे हे खती कडेन कोंकणी भाशेच्या मोग्यांनी, लेखकांनी आनी प्रकाशकांनी गंभीरतायेन पळोवपाची गरज आसा. आमचो खंयचोच बालवाचक आमचे तरेचें पुस्तक कोंकणींत मेळना म्हूण वाचना पसून वंचीत उरपाक फावना. हो मंत्र घेवन आमकां भविश्यांत कामाक लागचें पडटलें. हें एक व्हड आव्हान. पूण बालसाहित्याचें 'मिशन' घेवन मुखार गेल्यार आमी थोडे भोव यशस्वी जावंक पावतले.

कोंकणी बालसाहित्यांत विविध विशयांची गरज

कोंकणी बालसाहित्य नाटकुलीं, काणयो आनी काव्य हांचेच

भोंवतणी आयज मेरेन चुंवत आसा, हें सत्य आमी न्हयकारूंक शकनात. भुरग्यांक मनोरंजन करपी साहित्य जाय तशेंच संस्कारमय साहित्यय जाय. देशाभिमान जागोवचे खातीर, भुरग्यां भितल्ले सुप्त गूण विकसीत करचे खातीर, तशेंच तांच्या काळजांत मळब हावेस जागोवपा खातीर महापुरूशांचीं चरित्रां म्हत्वाचीं थारतात. एके कन्नड भाशेंत वट्ट १४५ महापुरूशांचीं ल्हान ल्हान चरित्रां आसात. असल्या चरित्रांवरवीं भुरग्यां मदलो आदर्शवाद घाडपाक मदत जाता. हीं चरित्रां तांकां घडयतात.

आमच्या बालसाहित्यांत तरेकवार विशय कित्याक नात असो प्रस्न पडप सभाविक. आमचे कडेन वेगवेगळे विशय हाताळपी लेखक नात? लेखक आसात जाल्यार तांचे कडल्यान अमक्याच एका विशयाचेर बरोवन घेवपाक प्रकाशन संस्था कमी पडटा काय? म्हज्या मतान कोंकणी कडेन मनीसबळ भरपूर आसा. जाय तें फकत प्रोत्साहन आनी बरें नियोजन.

कोंकणी बालसाहित्या खातीर विशय सोदपाक आमकां खंयच वचपाची गरज ना. आमचेच सरभोंवतणी साबार विशय आसात. देखीक:

अ) चरित्रांचे विशय

१. गोंयच्या स्वातंत्र्य झुजाऱ्यांचीं चरित्रां,
२. संगीत, नाटक, साहित्य, लोककला, खेळ ह्या मळांचेर योगदान दिल्ल्या व्यक्तींचीं चरित्रां,
३. राज्यकर्ते, समाजसेवक, शिक्षक, उद्देगपती हांचीं चरित्रां,
४. विज्ञान, तंत्रगिन्यान आनी हेर मळांचेर कर्तृत्व गाजयल्ल्या व्यक्तींचीं चरित्रां.

ब) गोंयचो समग्र इतिहास सांगपी सचित्र कथा.

१. पुर्तुगेज पूर्व गोंयचो इतिहास,
२. पुर्तुगेज काळांतलो गोंयचो इतिहास,
३. गोंय मुक्तताये उपरांतचो गोंयचो इतिहास.

क) गोंयचो भुगोल, सैमधळां आनी जैवीक संपत्तीची म्हायती दिवपी सचित्र वर्णन:

१. गोंयच्यो न्हंयो, वझरे, तळीं आनी दर्यावेळो,
२. गोंयचे दोंगर, झाडां, सुकणीं आनी सावदां,
३. गोंयचीं सैम सुंदर थळां.

ड) गोंय सांस्कृतीक, धर्मीक, इतिहासीक थळांचीं सचित्र वर्णनां

१. गोंयच्यो वसणुको आनी लोकजीवन,
२. देवळां, झर्जो आनी मशिदी,
३. गड, किल्ले आनी राजवाडे.

हेर भारतीय भासांनी रामायण, महाभारत, कृष्णचरित्र, बायबल, बुद्धचरित्र, हें सगळें सचित्र काणयांच्या रुपान विस्तारान भुरग्यांच्या साहित्यांत आयलां. अशे तरेचीं ल्हान ल्हान पुस्तकांय अणकारीत करून कोंकणींत येवपाची गरज आसा. कांय भारतीय भासांनी बालसाहित्याच्या

मळार खूब बरे नवे प्रयोग जावपाक लागल्यात. कांय महान साहित्यकृती चित्रकथा वरवीं भुरग्यां मेरेन पावल्यात. हातूंत कुमार संभव (काशिरास-संस्कृत), आनंद मठ (बंकिमचंद्र चट्टोपाध्याय: बांगला) स्वामी (रणजीत देसाई: मराठी) येगुरू (पन्नालाल पटेल: गुजराती), राणी चॅनय्या (अ.न. कृष्णराव: कन्नड) झुलू हाथी (रमेश पत्री: उडिया) आनी हेर साहित्य कृतींचो आसपाव आसा.

अशे तरेन कोंकणी अभिजात साहित्य आमी भुरग्यां मेरेन पावोपाक शकतात काय कितें हाचो आमच्यांनी अदमास घेवं येता. हो प्रयत्न यशस्वी जालो जाल्यार समस्त कोंकणी साहित्याची वळख तांकां भुरगेपणांत सावन जावंक पावतली आनी साहित्य वाचनाची आवड तांच्या मनांत रुजवणा येतली.

गोंयच्या लोकवेदांत साबार काणयो आसात. हेर भारतीय भासांतल्यो काणयो आमचे कडेन पुस्तक रुपान उपलब्ध आसात. हातूंतल्यो काणयो आमच्यांनी परत बरोवपाक घेवं येतात. तांचेर आधुनीक काळाचो साज चडोवन त्यो वाचनीय आनी आकर्शांत करूं येतात. अशे तरेचो एक प्रयोग १९९९ वर्सा मणिपुरी भाशेंत तन्फा सनादेवी हे लेखिकेन केला. 'Rewriting of Panchatantra' ह्या पुस्तकांत लेखिकेन मूळ घटनांक नवें रूप दिलां. कांय काणयांचो आकार ल्हान व्हड करून त्यो उजवाडायल्यात. ह्यो तांच्यो काणयो मणिपुरी भुरग्यां भितर खूब लोकप्रिय जाल्यात.

हे भायरूय आमी भुरग्यांच्या साहित्यांत वेगळे प्रयोग करूंक शकतात काय कितें हाचोय आमकां विचार करचो पडटलो. नवें कथानक आनी नवी शैली आपणावन आमी काव्य, काणयो आनी हेर बालसाहित्य बरोवंक शकतात. मणिपुरी भाशेन आनीक एक असोच आगळो वेगळो प्रयोग केला. हो प्रयोग केला तोनू देवी हे लेखिकेन. १९९९ वर्सा तिणे सनाकैथेलगी लाडूफ दिबी म्हळ्यार 'समृद्ध बाजारांतली बावली' ह्या माथाळ्या खाला भुरग्यां खातीर चार खंडांचें पुस्तक रचलां. ह्या पुस्तकांत तिणें मणिपुराच्या पारंपारीक बावल्यांचें समग्र चित्रण केलां.

उत्तर भारतांत शेखचिल्ली, तेनालिराम, बिरबल हीं पात्रां खूब लोकप्रिय आसात. मराठींत 'श्यामची आई' लोकप्रिय आसा. 'फास्टर फेणे'य भुरग्यांक आवडटा, पाश्चात्य बालसाहित्यांत ही मॅन, स्यांगडर मॅन, सुपरमॅन, बॅटमॅन, हॅरी पॉटर सारक्या पात्रांनी भुरग्यांच्या मनाक भुरळ घाल्या. कोंकणी भाशेंत आमी अशें वेगळें कितें तरी दिवंक शकतात काय कितें असोय विचार जण एका लेखकान करपाक जाय. आमचे गोसांस्कृतायेंत आनी धर्मसंस्कृतायेंत म्हत्वाचें स्थान आशिल्लो आमचो 'बांगरबैल' आजून तसोच फटंग मळार भोंवत आसा. ताका आमी बालसाहित्याच्या मळार सर्वय शृंगार सयत हाडून अमर करपाक जाय. आमचे कडेन रस्त्यार गदैंतल्यान आपली मोटरसायकल चलोवपी मोटरसायकल पायलट आसा. ताका आमी आमचो सुपर पायलट करूं येता. दर्याच्या ल्हारां कडेन झूज दिवपी आमचो तारखटी आसा. ताका आमी आमचो दर्बावदीं सिंदाबाब करूं येता. माडार चडपी पाडेली आनी रेंदर आसा. तांकां आमी अंतराळवीर करूं येता. हे खातीर जाय ते प्रामाणीक प्रयत्न. अशें

केले जाल्यार गोंयच्या भुरग्यांक हीं पात्रां भावतलीं आनी हीं भाविल्लीं पात्रां सासणांचीं तांचीं जातलीं.

वेवसायीक प्रकाशन-संस्थांची गरज

आयज मेरेन कोंकणी बालसाहित्य निर्माण जालां तें कोंकणी भाशेच्या मोगान. कोंकणींत बालसाहित्य जाय, बाल वाचकांची गरज भागोवपाक जाय हो एकमेव उद्देश दोळ्यां मुखार दवरून हें सगळें घडलां. कांय लेखकांनी आनी प्रकाशकांनी आपलो वेळ आनी पयसो खर्च करून बाल साहित्य निर्माण करून प्रकाशीत केलां.

बेतीं बादेंसचें 'बालगीत निकेतन' आपले परीन बालगीतांचो प्रसार करीत आसा. संजीवनी प्रकाशनाचे भी. गुरुनाथ केळेकार बालसाहित्याचो प्रचार आनी प्रसार जावचो म्हण गांवा गांवांत पुस्तकां घेवन भोंवल्यात. सुमार साठां वयर भुरग्यांची पुस्तकां तांणी छापल्यांत. दर एका पुस्तकाच्यो दोन दोन हजार प्रती काडून त्यो खपयल्यात. 'माणिक पद्म प्रकाशना'चे भी. माणिकराव गावणेकार हांणी शाळांनी वचून आपलीं तशींच हेरांचीं पुस्तकां खपयल्यांत. 'राजहंस वितरण'न 'भुरग्यांचो राजहंस' प्रकाशीत करून बालसाहित्यीक आनी बालवाचक चळवळ जिबी दवरपाचो सुफळ प्रयत्न केला. श्री हरि प्रकाशन - मडगांव, ॐ श्री दत्त पदमजा प्रकाशन-श्रीस्थळ काणकोण, अपुरबाय प्रकाशन - वळवय, गोवा कोंकणी अकादेमी - पणजी, फा. तौमास स्टीफन्स प्रकाशन - परवीर आनी हेरांनी आपलीं पुस्तकां प्रकाशीत करून भुरग्यां मेरेन साहित्य पावयलां. हो प्रयत्न तुस्त तोखणाय करीसारकोच आसा. पूण बारीकसाणेन पळोवंक गेल्यार चडशे फावटीं एकलीच व्यक्ती लेखक, प्रकाशक आनी वितरणकार अश्यो तिट्टी भुमिका करतना आमकां पळोवपाक मेळटा. अशी तिट्टी भुमिका एकल्यानूच आंगार घेतकच खंयचीच गजाल वेवस्थीत जावंक पावना. कारण हांगा मुळांत वेवसायीकरण ना. आनी वेवसायीकरण नासतकच specialization पळोवंक मेळना. ह्या सगळ्या गजालींचें वेवसायीकरण जातलें तेन्नाच बालवाचकांचे मागणे प्रमाण लेखक नवे विशय नवे शैलींत बरोवपाक बसतले. हें बरयल्लें बालसाहित्य वेगवेगळे प्रयोग करून प्रकाशक प्रकाशीत करपाक पावतले. आनी मुखार वितरणकार तें साहित्य भुरग्यां मेरेन पावोवपाक शकतले.

कांय कोंकणी प्रकाशकांच्या मत्तान, कोंकणींत बालसाहित्याक भरपूर खप आसा. ताचे खातीर गिरायकां मेरेन आमकां पावचें पडटलें. गिरायका मेरेन पावपाक तालुका पांवड्यार पुस्तक प्रदर्शनां करपाक जाय. शाळा-हायस्कूलांनी पुस्तकां पावपाक जाय. कारण बालवाचक पुस्तकां विकतीं घेवपाक प्रकाशका कडेन येवचो ना. तशी अपेक्षा बाळगपूय बरोबर न्हय. अश्या वेळार वितरण वेवस्थेन ताचे कडेन वचप हेंच सोयीचें थारतलें.

हे प्रक्रियेंत शिक्षक आनी पालकांनी जागृत रावप गरजेचें अशें म्हाका दिसता. आपल्या विद्यार्थ्यांनी आनी भुरग्यांनी बरीं पुस्तकां वाचचीं अशी अपेक्षा दोगोंयनी बाळगप भोव गरजेचें. शिक्षकान बरीं पुस्तका वाच म्हण विद्यार्थ्यांक सांगपाक जाय. आनी सुवाण आवय बापायन तीं आपल्या भुरग्यांक विकतीं हाडून वाचपाक दिवपाक

जाय. भुरग्यांच्या मनांत पुस्तकां विशीं योग उत्पन्न जातो जाल्यार फुडाराक तीं भुरगीं आपूण जावन पुस्तकां विकतीं घेवन वाचतलीं आनी दुसऱ्यांक वाच घ्णन सांगतलीं.

बाल साहित्याचे निर्माणेक पोशक वातावरणाची गरज
खंयचीय गजाल वेवस्थीत मुखार वतली जाल्यार ताचे खातीर पोशक वातावरण निर्माण जावपाची गरज आसता. प्रकाशक आसले बगर लेखक साहित्य रचचो ना. वितरणाची बरी वेवस्था आसले बगर प्रकाशक पुस्तकां प्रकाशीत करपाक मुखार सरचो ना. आनी वाचक वर्ग ना जाल्यार वितरणकार वा विक्रेतो पुस्तकां विकपाक मुखार सरचो ना. हे सांखळेंत अर्थ वेवस्था आसा. कोंकणी साहित्याच्या मळार ही सांखळ 'तुटक' अवस्थेंत पळोवंक मेळटा. लेखकाच्या आनी प्रकाशकाच्या मनांत आसून लेगीत ते रंगयाळें पुस्तक वाचकांक दिवपाक शकनात. कारण पुस्तकाचो अपेक्षे प्रमाण थोडो खप. कोंकणी भाशीक वाटार चार राज्यांनी विस्तारिल्लो आसुनूय भाशेच्या आनी लिपयांच्या वादांक लागून तो आंवळून आयला. हेर भासांनी अशें घडना.

दुसऱ्या अर्दान ही सांखळ घटमूट उरतली जाल्यार हे सांखळे भोवतणी पोशक वातावरण निर्माण करचें पडटलें. हे पोशक वातावरण कसलें? आनी तें कोणें निर्माण करप? होवूय एक प्रस्न. २००५

वसां गोवा कोंकणी अकादेमीन बालमंत्र वेवजणे खासा बालनाट्य महोत्सव आयोजीत केल्लो. तातूंत लेखक, नाट्यसंस्था आनी बालकलाकार एकठांय येवन गोंयांत बालनाट्याचे साबार प्रयोग सादर जाले. एक वेगळें वातावरण बालकलाकारां मदीं आनी बालरसिकां मदीं निर्माण जालें.

आयज आमी अशे तरेचे बालमहोत्सव घेवपाक जाय. बाल मेळावे आनी बाल लेखक संमेलनाचेंय आयोजन जावपाक जाय. बालचित्रपट निर्मिती आनी बालचित्रपट महोत्सवांक खंय तरी सुरवात जावंक जाय. भुरग्यांक वेगवेगळ्या वेळार गरज भागोवपी सी.डी. आनी व्ही.सी.डी. निर्माण जावंक जाय. बालकोश, बालसाहित्य तशेंच वाचनाची अभिरुची वाडीक लावपाक आमकां फुडारांत बाल साहित्य अकादेमीची स्थापणूक करची पडटली. लेखकांक उर्बा मेळचे खातीर राज्य पांवड्यार बाल साहित्यकारांचो सन्मान जावपूय गरजेचो. लेखक वाचक आनी प्रकाशकांची वेगवेगळ्या पांवड्यार वेगवेगळे तरेन दखल घेवपाक जाय. अशें सपनांतलें वातावरण गोंयांत कोंकणी बालसाहित्या खातीर निर्माण जालें जाल्यार कोंकणी बालसाहित्याच्या मळार भांगरा यूग येवपाक कळाव लागचो ना. आमी सगळे आशावादी जावंया. आमी हें सपन पळोवंया. सपन बाल साहित्याच्या प्रविश्याचें सपन माणकुल्या भुरग्यांचें. जायत व्हय हें आमचे कडेन?

३३